

Máme rádi Česko

Závěrečná práce

Studijní program:

Studijní obor:

Autor práce:

Vedoucí práce:

DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Studium v oblasti pedagogických věd – vychovatelství

Gabriela Klímová

Mgr. Lenka Nádvorníková, Ph.D.

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Zadání závěrečné práce

Máme rádi Česko

Jméno a příjmení: **Gabriela Klímová**
Osobní číslo: P20C00037
Studijní program: DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků
Studijní obor: Studium v oblasti pedagogických věd – vychovatelství
Zadávací katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

Cíl závěrečné práce: Zpracování pedagogického projektu „Máme rádi Česko“, jehož cílem je představit zábavnou formou dětem 6. ročníků zajímavá místa v ČR, podpořit vzájemnou kooperaci a rozšířit jejich poznatky.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, příprava a zpracování pedagogického projektu, formulace závěrů.

Metody: Projekt.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

FISHER, R., 2011. Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0043-7.
KASÍKOVÁ, H., 2005. Učíme (se) spolupráci spoluprací. Kladno: AISIS. ISBN 80-239-4668-4.
KASÍKOVÁ, H., 1997. Kooperativní učení, Kooperativní škola. Praha: Portál. ISBN 80-7178-167-3.
MUSIL, R., 2015. Pedagogika pro střední pedagogické školy. Praha: Informatorium. ISBN 978-80-7333-107-8.
PRŮCHA, J., 2017. Moderní pedagogika. 6. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7.

Vedoucí práce: Mgr. Lenka Nádvoříková, Ph.D.
Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Datum zadání práce: 20. dubna 2021
Předpokládaný termín odevzdání: 15. prosince 2021

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Pavel Kliment, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 11. června 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou závěrečnou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé závěrečné práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou závěrečnou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé závěrečné práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li závěrečné práce nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má závěrečná práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

18. října 2021

Gabriela Klímová

Anotace

Tato práce se zabývá rozvojem komunikace, kooperace a kreativity u mladších školních dětí. Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části jsou popsány pojmy mladší školní věk, emoční vývoj a socializace dítěte, motivace a její druhy a dětská hra. Ve druhé části práce jsou popsány aktivity, které budou probíhat ve školním klubu v rámci vytvořeného projektu Máme rádi Česko. Činnosti budou výtvarné, dramatické i poznávací.

Klíčová slova

emoční vývoj, rozvoj kreativity, socializace, tvořivost.

Annotation

This work deals with the development of communication, cooperation and creativity in younger school children. The work is divided into two parts - theoretical and practical. The theoretical part describes the concepts of younger school age, emotional development and socialization of the child, motivation and its types and children's play. The second part of the thesis describes the activities that will take place in the school club within the created project We like the Czechia. The activities will be artistic, dramatic and cognitive.

Keywords

Emotional development, development of creativity, socialization, creativity.

OBSAH

Úvod-----	8
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PROJEKTU-----	9
1.1 MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK -----	9
1.2 EMOČNÍ VÝVOJ A SOCIALIZACE DÍTĚTE -----	10
1.3 MOTIVACE A JEJÍ DRUHY -----	11
1.4 DĚTSKÁ HRA -----	11
2 PEDAGOGICKÝ PROJEKT -----	14
2.1 CÍL PROJEKTU -----	14
2.1.1 <i>Charakteristika projektu</i> -----	14
2.1.2 <i>Cílová skupina</i> -----	15
2.1.3 <i>Průběh a harmonogram projektu</i> -----	15
2.2 POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT-----	16
2.2.1 <i>1. den – Poznávání České republiky</i> -----	16
2.2.2 <i>2. den – Putování po České republice</i> -----	17
2.2.3 <i>3. den – Novinářem na jeden den</i> -----	18
2.2.4 <i>4. den – Umělci a návrháři</i> -----	19
3 ZÁVĚR A ZHODNOCENÍ PEDAGOGICKÉHO PROJEKTU-----	22
Použité informační zdroje: -----	23
Přílohy-----	24

Úvod

Po zjištění, že děti nemají zájem, možnosti nebo chuť poznat naši vlast, jsme vytvořili projekt, který by dětem zábavnou formou přiblížil nejen naše města, památky, ale i zajímavé příběhy a pověsti. Naším cílem je, aby žáci poznali a objevili, že i u nás jsou krásná a zajímavá místa.

Nemyslíme si, že je to chyba rodičů nebo školy. Nemají dostatečný zájem o humanitní vědy, které by jim přiblížili informace k těmto údajům. Nemají motivaci ani zájem o naše památky nebo objevovat krásy naší země. Hlavním cílem našeho projektu je tento zájem podnítit a ukázat, že i u nás jsou místa, která se vyrovnají cizině.

Žáci, po skončení vyučování, svůj volný čas tráví s mobilními telefony, tablety nebo na počítači, kde hrají hry nebo jsou na sociálních sítích. Nevědomky se izolují od vrstevníků a ztrácejí tak své dětství. Svou separací ztrácejí schopnost pracovat ve skupinách, spolupracovat a navazovat přátelské vztahy, které jsou velmi důležité pro rozvoj osobnosti. Díky těmto aspektům poté vznikají konflikty mezi vrstevníky a dětmi všeobecně. Myslím si, že k agresivitě a izolaci napomáhají hry, které jsou násilné a velmi reálné. Děti díky tomu žijí v realitě, kde je násilí, smrt úplně normální a tím je jejich vnímání zcela zkreslené.

Dále bychom se chtěli zaměřit na motivaci nejen k plnění úkolů či her, ale zejména k diskuzi, která je značně omezena. Rádi bychom také, aby k řešení úkolů použili nejen internet, ale i knihy, časopisy nebo svou kreativitu.

Projekt jsme rozdělili do čtyř dnů a bude probíhat v odpoledních blocích ve školním klubu. Každý den bude jinak zaměřený. Hlavním cílem je podnítit jejich zájem o Českou republiku a kooperace. Formou her a úkolů by si žáci měli tuto schopnost osvojit. Tím, že budou pracovat ve skupině, by se měli upevnit kamarádské vztahy a spolupráce mezi nimi.

V první části závěrečné práce jsou rozepsána teoretická východiska pedagogického projektu. Dále definujeme mladší školní věk. Druhé téma je emoční vývoj a socializace dítěte. Jako další z bodů jsme definovali motivaci dětí a druhy motivací. Závěrem jsme se zaměřili na charakteristiku dětské hry. Ve druhé části se pak věnují samotnému projektu a jeho realizaci.

1 Teoretická východiska projektu

V teoretické části popisujeme kapitoly, které jsou zaměřeny na mladší školní věk. Na motivaci dětí a dětskou hru, která je pro dětské období velmi důležitá.

1.1 Mladší školní věk

Škola základ života, tak zní nejen název známého filmu pro pamětníky, ale i lidský postoj ke vzdělání. Naše společnost klade velký význam na vzdělání, a to již od mateřské školy. Ale kdy je dítě zralé pro povinnou školní docházku a kdo o tom rozhoduje? Karel Čapek řekl „*Vzdělání je to, co nám zůstane, když zapomeneme všechno, co jsme se naučili ve škole*“ (Spilková et al., 2005, s. 49). Je to pravda. Každý jedinec je jiný, a to znamená, že i jeho zralost pro učení a školu je jiné.

Školský systém určuje věk vstupu dětí do školy, i když v různých zemích rozdílně, většinou však v době, kdy je dítěti 6-7 let. V naší zemi je to věk 6-7 a právě při zápisu by měli učitelé poznat, zda je dítě zralé pro školu. Ale je možné za takovou chvíli poznat dítě a jeho zralost?

Není pochyb o tom, že určitý stupeň maturace centrálního nervového systému je podmínkou každého účinného učení, ať jde o osvojení jednoduchých úkonů (lezení, chůze ...), nebo o „vyšší“ učení, jakým je učení čtení, psaní a počítání ve škole. Problém tzv. školní zralosti není tedy v životě dítěte ojedinělou situací. Je to trvalý pedagogický problém vyplývající z nutnosti sladit vývoj dítěte s požadavky, které mu ukládá vychovatel. Avšak přece jen tu jde o zvláště významnou událost v životě dítěte i jeho rodiny, jejíž objektivní a subjektivní průběh výrazně poznamenává celý další vývoj osobnosti. Kdybychom měli shrnout úvahu o podstatě školní zralosti, nejspíše bychom se přiklonili k souhrnné definici, která připomíná vymezení Komenského. Za školní zralost budeme považovat takový stav somato-psycho-sociálního vývoje dítěte, který je výsledkem úspěšně dovršeného vývoje celého předchozího období útlého a předškolního dětství. Je vyznačen přiměřenými fyzickými a psychickými dispozicemi pro požadovaný výkon ve škole a je doprovázen pocitem štěstí dítěte. Je současně dobrým předpokladem budoucího úspěšného školního výkonu a sociálního zařazení. Tomuto období se říká mladší školní období (Langmeier, Krejčíková 2006, s. 117-118).

Při běžném pohledu na tuto životní etapu můžeme nabýt dojmu, že je to období vcelku nezajímavé, ve kterém se toho s osobností dítěte tolik neděje. Změny se nezdarí tak převratné jako v útlém a předškolním věku, ani tak bouřlivé jako v následujícím období dospívání.

Psychoanalýza skutečně tento věk označila jako období „latence“, tedy jako etapu, kdy je ukončena jedna část psychosexuálního vývoje a základní pudová a emoční složka osobnosti drímá až do začátku pubescence, v níž se opět projeví v plné síle. Četné vývojově psychologické studie však ukazují, že tomu tak není. Vývoj pokračuje trvale, plynule a dítě dosahuje ve všech směrech výrazných pokroků, které jsou pro jeho budoucnost často rozhodující. Kdybychom chtěli celé období psychologicky celkově smysluplně charakterizovat, patrně bychom je mohli označit jako věk střízlivého realizmu. Zpravidla je realizmus školáka zprvu závislý na tom, co mu autority (rodiče, učitele) předají, je to realizmus „naivní“, a teprve později se dítě stává kritičtější a tedy i jeho přístup ke světu je „kriticky realistický“ – to už se ohlašuje blízkost dospívání (Langmeier, Krejčíková 2006, s. 117-118).

1.2 Emoční vývoj a socializace dítěte

Začlenění dítěte do lidského společenství postupuje výrazně vstupem do školy. Významnými osobami, podle nichž se dítě učí modelovat své vlastní způsoby chování, nejsou už pouze rodiče, ale přistupují k nim stále více učitelé a spolužáci. Pokud jde o způsoby sociální reaktivity, dává skupina dítěti příležitost k četnějším a rozlišenějším interakcím. Reakce dítěte na druhé dítě má jiný ráz než reakce na dospělé. Dítě je dítěti bližší svými vlastnostmi, svými zájmy i svým postavením mezi lidmi. Právě proto se jen ve skupině dětí může učit takovým důležitým sociálním reakcím, jako je pomoc slabším, spolupráce, ale i soutěživost a soupeřivost (Langmeier, Krejčíková 2006, s. 93).

Ve vrstevnické skupině školní třídy se dítě učí stále lepšímu porozumění různým názorům, přáním a potřebám různých lidí – diferencuje se tedy stále více jeho schopnost sociálního porozumění. Paralelně s tím narůstá i schopnost volního sebeřízení či seberegulace. Viděli jsme již, že jednou z podmínek školní zralosti je i schopnost dítěte odložit na určitou dobu bezprostřední uspokojení svých potřeb a věnovat se – někdy i spíše nudné – školní práci. Narůstající sebeovládání je výsledkem dvou vzájemně se ovlivňujících faktorů. Za prve emoční reaktivity, která je do značné míry založena biologicky. Tato složka je značně ovlivňována celkovým dozráváním organismu. S věkem se emoce stávají modulovanějšími a stabilnějšími, jejich ovládnutí nevyžaduje takové úsilí. A za druhé ovládnutí emočních reakcí. Vývoj v obou oblastech pak přispívá k narůstající odolnosti dítěte vůči zátěži i k větší adaptibilitě. Schopnost emoční seberegulace je obecně významnou součástí celkové sociální obratnosti dítěte a ovlivňuje jeho přijetí skupinou – děti s lepší schopností sebekontroly patří častěji k dětem oblíbeným, děti impulzivní a dráždivé, bývají skupinou naopak odmítány (Langmeier, Krejčíková 2006, s. 93-94).

1.3 Motivace a její druhy

Každý člověk je hnán, poháněn jinou motivací. Ať je to ve sportu, kdy chceme být lepší nežli ti ostatní a naše motivace je tedy více trénovat. V práci, kdy se vzděláváme, abychom docílili lepší pracovní pozice a získali ocenění od svých nadřízených. Co je motivace a jak nás ovlivňuje?

Z psychologického hlediska je pojem motivace chápán jako duševní proces, který usměrňuje naše chování a jednání k dosažení určitého cíle. V zaměření motivace se uplatňuje osobnost jedince, jeho žebříček hodnot i dosavadní zkušenosti, schopnosti a dovednosti. Motivace je velmi důležitá v životě každého jedince a u dětí obzvláště. Čím více děti motivujeme a dáváme jim určité podmínky k rozvíjení osobnosti, tím jsou děti všestrannější a cílevědomější. Motivace jako taková není vrozená. Odhodlání žáka učit se, je jeden z nejdůležitějších faktorů úspěšného výkonu. Mnoho faktorů, které působí na motivaci, nemůžeme, jako vychovatel, učitel ovlivnit. Na motivaci děti mají velký vliv rodina, prostředí kde vyrůstají nebo dřívější učitelé (Hunterová, 1999, s. 22).

Pozitivní motivace jak už název napovídá, probíhá prostřednictvím něčeho pozitivního. Něčeho, co je dané osobě příjemné a má z toho radost. Je založena na odměně za lepší výkony. Odměna, v tomto případě, může mít hmotnou podobu, podobu morálního ocenění nebo podobu seberealizace.

Vnitřní a vnější motivace jsou opačné konce určitého kontinua, které zachycuje vztah učení i dosaženému cíli. O úplnou vnitřní motivaci se jedná v případě, že uspokojení z učení je žakovým prvotním cílem. Žák něco dělá pro potěšení z toho, že „to dělá“. Když se učí, aby dosáhl nějaké odměny za to, že dokončí učivo (jednička, splnění požadavku...), pracuje spíše na základě vnější motivace. Vnitřní motivace není něco „svatého“, stejně jako motivace vnější není nic „hříšného“. Obě jsou efektivní (Hunterová, 1999, s. 30-31).

1.4 Dětská hra

„Hra je jeden z nejefektivnějších způsobů, jak zjednodušit život. Přesně to jsme dělali jako děti, ale v dospělosti jsme si hrát zapomněli“ (Albert Einstein). Děti si hrají už od útlého dětství a proto by i škola měla být hrou.

Hra je specifická činnost, která patří mezi základní lidské činnosti, kterými jsou učení a práce. Jednoznačná definice hry neexistuje, protože je mnoho druhů her a není mezi nimi jakýkoliv jednotící prvek. Jedna definice nemůže postihnout všechny typy her. Nemůžeme se zabývat všemi typy her. Ani to není při studiu mimoškolní pedagogiky nutné. Pro učitelkou a vychovatelskou praxi stačí, když pochopíme zákonitosti dětské a později žakovské hry.

Hra je aktivita, při níž si žák osvojuje určité normy, vztahy, pravidla, pokusy. Hrou se dítě, aniž by si to uvědomovalo, rozvíjí po stránce rozumové, tělesné, mravní, estetické, pracovní, sociální, citové, jazykové, paměťové (Musil, 2015, s. 46-47).

I když nás vychovatele, učitele zajímá především pedagogické třídění her, měli bychom znát i sociální vývoj dítěte, který se projevuje při hraní her. S intelektovým vývojem se mění jak náročnost, tak i druh her. Hra je činnost dobrovolná, pro žáky je důležitější průběh hry než konec. Žáci v ní projevují zájmy, vztah k okolí a vztahy k druhým lidem. Ve hře získávají zkušenosti a zvykají si na psaná i nepsaná pravidla, osvojují si určité normy, vztahy a postupy. Pedagogicky třídíme hry na tvořivé neboli přirozené, hry s pravidly, které jsou tvořeny uměle a jsou řízené. A poslední je hra ve vyučování. Tvořivé hry můžeme dále dělit na námětové, dramatizující a hry konstruktivní. Dítě si v námětových hrách volí námět na základě své představivosti a fantazie. Námětem se nejčastěji stávají odpozorované nebo zažité skutečnosti. Při takové hře velmi často používá slovo „jako“ („Budeme mít jako království a já budu jako princezna a ty jako princ“). Námětová hra, se objevuje už v batolícím věku dítěte. Čím je dítě starší, tím hru více obměňuje, přibývá detailů a hra je delší. Při námětové hře dítě projevuje spontaneitu, potěšení, radost ze hry, tvořivost. Upřednostňuje spoluhráče, se kterými rozvíjí interakci, ve velké míře uplatňuje a rozvíjí komunikaci a kooperaci. Až dítě kolem 10 let je schopné přijímat a hrát velké herní projekty, např. celotáborové hry (Musil, 2015, s. 50).

Při dramatizující hře děti buď sami, nebo pomocí loutky (divadlem) napodobují známé pohádky nebo příběhy, které buď někde viděly, nebo slyšely. Dramatizující hry se od námětových liší tím, že je zde dán scénář (dítě si hru nevymýšlí, ale na základě své paměti ji přehrává). Tyto hry jsou cenným prostředkem pro rozvoj řeči, upevnění paměti rozvoj sociálního soužití (Musil, 2015, s. 51).

Konstruktivní hry zde děti konstruují, tj. staví, sestavují, napojují, připojují, lepí apod. Velmi často si nejdříve náhodně sestavují různé díly stavebnice do menších či větších celků a postupně si vytvářejí představu (záměr, cíl), co by chtěli následně konstruovat. Za tímto cílem se pak vydávají a je otázkou, do jaké míry se jim ho podaří naplnit. Tyto hry vyžadují pomůcky. U malých dětí jsou to kostky a stavebnice. Starším dětem jsou určeny složitější a detailnější propracované díly stavebnice. Tyto hry dávají dětem možnost seznámit se a pracovat s různými materiály, rozvíjejí tvořivost dětí (Musil, 2015, s. 51).

Jak už jsme se zmínili, další třídění jsou hry s pravidly. Tyto hry mají předem určená pravidla, která musejí být jasná a snadno pochopitelná a musí být dodržovaná, jinak by tyto hry nefungovali. Ve hrách s pravidly plní každý účastník zadaný úkol. Velmi záleží na tom jak učitel (vychovatel, instruktor, lektor, organizátor) hru motivuje, jak ji dětem vysvětlí, jak dbá

na dodržování pravidel či jak potlačuje případné švindlování. Vychovatel smí pro nedodržování pravidel dítě ze hry vyloučit, ale mělo by to být jen na určitou dobu. Jde spíše o to, naučit děti prohrávat. Důležitou součástí takové hry je spravedlivé a objektivní hodnocení, při kterém se dítě dozví, jak správně s pravidly nakládalo (Musil, 2015, s. 51-52).

Hry s pravidly dělíme na pohybové, kde rozvíjíme pohybové schopnosti jako obratnost, rychlost, postřeh, vytrvalost. Upevňuje se zde sebeovládání, odvážnost a podporují optimismus a dobrou náladu. Pohybové hry patří mezi rekreační činnosti, jsou tedy prostředkem aktivního odpočinku. Na zařazení pohybových her do vyučování má vliv roční období, věk dítěte, prostor a prostředí (školní družina, louka, les), (Musil, 2015, s. 52).

Didaktické hry se zaměřují na řešení rozumových úkolů, protože se stávají prostředkem k učení, bývají často využívány vychovatelem, učitelem ve výchově vzdělávacích procesů. Tyto hry jsou záměrně a cílevědomě sestaveny k účelu učení, proto mají přesnou strukturu, úkol, pevná pravidla. Pomocí didaktických her rozvíjíme smyslové vnímání, paměť, pozornost, procesy myšlení (třídění, rozvoj abstrakce, analýza, syntéza), schopnost dodržovat pravidla, sebevědomí žáka, schopnost spolupráce se spolužáky. Při didaktických hrách je žák aktivní a nemusí jen poslouchat výklad učitele. Poznávání je zprostředkováno přes prožitek (Musil, 2015, s. 52).

Hra ve vyučování. Co musí učitelka či vychovatel vědět, než zařadí hru do vyučování? Hra je ve vyučování prostředkem výchovy a vzdělávání, proto je důležité znát cíl každé hry, neboli vědět, kam hra vede, na co je zaměřena, co u žáků rozvíjí. Ve škole může hra směřovat k těmto cílům: hry mohou napomáhat vytvářet tým, poznávání sebe, druhého, souhru ve dvojici, v malé skupině nebo s celou třídou. Napomáhají vytvářet a rozvíjet obecné studijní předpoklady (prostorové vnímání, taktizování, způsoby získávání poznatků, uchování v paměti). Hry vytvářející a upevňující určitou vědomost v daném vyučovacím předmětu. Ideální je, když si učitelka vede zásobník her, ve kterém má zapsáno cíl (kam hra směřuje, co u žáka rozvíjí), věkovou skupinu, ve které je možné hru hrát, počet hráčů, dobu hraní, jasná pravidla, motivaci a pomůcky. Může mít také napsanou modifikaci hry (jak lze hru obměňovat), (Musil, 2015, s. 53).

2 Pedagogický projekt

Formou her a kreativních dovedností se děti seznámí s českými městy, památkami a zajímavostmi. Naučí se lépe spolupracovat mezi sebou a řešit společně zadaný úkol. Každý může ukázat v čem, vyniká a komunikací docílit toho nejlepšího výsledku.

2.1 Cíl projektu

Pedagogický projekt „Máme rádi Česko“ je zaměřený na rozvoj kooperace a komunikace. Projekt bude probíhat během školního roku a to ve školním klubu, který se nachází v budově základní školy. Bude probíhat ve čtyřech dnech v odpoledních blocích a je určen pro děti, které navštěvují školní klub. Projekt je dobrovolný a mohou se ho zúčastnit všechny děti z klubu. Projekt dětem nabízí prostřednictvím her a aktivit smysluplné trávení volného času. Každý den budou účastníci buď ve vnitřních prostorech, nebo venku na školní zahradě záleží na počasí a náladě účastníku. Každý den bude zaměřený na jinou hru, aktivitu či kreativitu a děti budou s tímto programem seznámeny na začátku každého dne. První den je zaměřený na seznámení s Českou republikou a povídání o ní. Abychom zjistili, co děti vědí o naší zemi, udělají si malý test, který je sestavený z jednoduchých otázek a rébusů. Druhý den si zahrajeme na průvodce, třetí den na novináře a čtvrtý poslední den si zahrajeme na umělce. Na projekt bude s předstihem a to na nástěnce ve školním klubu.

2.1.1 Charakteristika projektu

Hry, výtvarné a poznávací aktivity, pro skupiny budou probíhat venku i ve vnitřních prostorech školního klubu a tímto nás nemůže překvapit špatné počasí.

Časová náročnost: čtyřdenní projekt formou odpoledních bloků.

Personální zabezpečení: 1 pedagogický pracovník.

Prostorové zabezpečení: školní klub a přilehlá školní zahrada.

Materiální zabezpečení: knihy, časopisy, informační prospekty pohledy, internet, papíry, balicí papír, čtvrtky, psací potřeby, pastelky, nůžky, děrovačka, provázek, tavicí pistole, náplně, lepidlo, izolepa, klobouk, odměna pro vítězné družstvo, kartičky s městy si zajistí pedagogický pracovník.

Finanční zabezpečení: z fondu školní družiny a školního klubu.

2.1.2 Cílová skupina

Cílová skupina: asi 15 dětí ve věku 11/12 let

V tomto věku jsou děti soustředěné, udrží pozornost a pracují ve skupinách samostatně snáze, nežli mladší děti. Rozvíjí se paměťová strategie a kapacita paměti se zvyšuje. Děti jsou společenské, navštěvují různé volnočasové kroužky a navazují společenské vztahy. Díky zrání CNS dovedou své pocity již lépe ovládat. Rozvíjí se u nich sebekontrola, dokážou respektovat určitá pravidla, či normy společnosti. V tomto věku stále ještě respektují autoritu dospělého. Důležité jsou pro tuto skupinu děti vrstevníci, se kterými se porovnávají a soupeří. Motivuje je to uspět a začlenit se. Chtějí být pozitivně hodnoceni a získat pro sebe ve skupině přijatelné postavení (Vágnerová 2008, s. 98).

2.1.3 Průběh a harmonogram projektu

1. den

13.30 hod. sraz dětí ve školním klubu, seznámení s programem

13.45 hod. povídání o České republice

14.15 hod. vypracování pracovního listu

15.00 hod. losování kartiček s názvy měst z klobouku a aktivity k danému městu

16.00 hod. rozchod dětí

2. den

13.30 hod. sraz dětí ve školním klubu, seznámení s programem

13.45 hod. povídání o dané aktivitě

14.15 hod. aktivity k danému tématu

15.15 hod. ukázka daného tématu

16.00 hod. rozchod dětí

3. den

13.30 hod. sraz dětí ve školním klubu, seznámení s programem

13.45 hod. povídání o dané aktivitě

14.00 hod. losování kartiček s názvy měst z klobouku a aktivity k danému městu

15.15 hod. ukázka dané aktivity

16.00 hod. rozchod dětí

4. den

13.30 hod. sraz dětí ve školním klubu, seznámení s programem

13.45 hod. povídání o dané aktivitě

14.00 hod. losování kartiček s názvy měst z klobouku a aktivity k danému městu

15.00 hod. ukázka dané aktivity
15.30 hod. vypracování pracovního listu
16.15 hod. vyhodnocení nejlepší skupiny, shrnutí projektu
16.30 hod. rozchod dětí

2.2 Popis jednotlivých aktivit

2.2.1 1. den – Poznávání České republiky

Sraz dětí ve školním klub a seznámení s programem

15 minut - Sraz dětí ve školním klubu. Všichni si sednou na koberec a budou seznámeni s odpoledním programem. Motivací budou aktivity a odměna, které na žáky čekají.

Povídání o České republice

30 minut – Pomůcky: knihy, informační prospekty, časopisy, pohledy.

Nejdříve se seznámíme s tím, kam žáci jezdí nebo by se chtěli podívat u nás v republice. S dětmi si prohlédneme knihy, pohledy, časopisy a diskutujeme o tom, co se nám na určitých místech líbí nebo naopak nelíbí. Tímto způsobem zjistíme co všechno o naší zemi, městech a památkách vědí. Abychom je motivovali k povídání, tak hádáme u různých míst, kde se natáčely naše oblíbené pohádky. Snažíme se určit pohádková místa, a která pohádka k nim patří. Tímto povídáním jim pomáháme i k vypracování testu (pracovní list), který je čeká.

Kompetence, které aktivita rozvíjí: komunikativní, učení, sociální, naplnění volného času.

Cíl: posílení kolektivu, učení, poznání a posílení vztahu k ČR.

Pracovní list

45 minut – Pomůcky: pracovní list, psací potřeby

Pracovní list, který děti budou vypracovávat je vytvořený z otázek a rébusů. Tyto otázky jsou sestaveny tak, aby děti odpovídaly jednoduše a krátce. Z předchozího povídání, můžou děti odvodit odpovědi, které jsme si řekli. Děti si sednou ke stolům a pracují na svých pracovních listech. Pracovní list je rozdělený na otázky a rébusy, které se týkají České republiky. Pokud tento list dokončí dříve než je daný limit, sednou si na koberec a mají volnou zábavu. Buď si povídají, diskutují, listují v knihách a časopisech. Poté, co mají všechny děti dopsáno a odevzdáno, si všichni sedneme na koberec a řekneme si, jak měl test vypadat. Test je sestaven tak, abychom zjistili, jaké mají znalosti o naší zemi. Pro jednoduchost testu jsme zvolili krátké odpovědi a zábavnou formu.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, řešení problémů.

Cíl: uplatnění a rozvoj vědomostí.

Lov z klobouku

Pomůcky: klobouk, kartičky s názvy měst.

Děti se rozdělí do skupinek po třech, bude tedy pět skupinek. Poté vždy jeden ze skupiny vylosuje kartičku s městem. Ke kterému budou následovat další úkoly a aktivity.

Koláž

45 minut – Pomůcky: knihy, informační prospekty, časopisy, pohledy, internet, čtvrtky, balicí papír, psací potřeby, lepidlo.

Každá skupinka si k danému městu najde informace, zajímavosti, osobnosti, památky a vytvoří koláž s informacemi. Děti mohou používat knihy, časopisy, pohledy, informační prospekty a internet. Připraví si čtvrtky či arch balicího papíru a nalepují obrázky významných budov, památek či osobností daného města. Je jen na každé skupině, co do své koláže dají a jak označí např. nádraží, náměstí či hřbitov. Mohou lepit obrázky, fotografie, pohledy, dokreslovat, nalepovat např. větvičkou stromu označit park apod.

Na konec se ve skupině dohodnou, která koláž se jim nejvíce líbila. Napíše to na papírek a odevzdají pedagogovi.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, řešení problémů, komunikace, rozvíjení přátelských vztahů, kreativita.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, rozvíjení vědomostí, soutěživosti a kreativity.

2.2.2 2. den – Putování po České republice

Sraz dětí ve školním klub a seznámení s programem

15 minut - Sraz dětí ve školním klubu. Všichni si sednou na koberec a budou seznámeni s odpoledním programem. Motivací budou aktivity a odměna, které na žáky čekají.

Hra na průvodce

30 minut – Pomůcky: koláž, knihy, časopisy, internet, papír, psací potřeby.

Průvodce nebo průvodkyně v cestovním ruchu je osoba, která provádí průvodcovskou činnost, to znamená, že podává turistům odborný výklad o přírodním, či kulturním dědictví dané oblasti nebo místa v jazyce klienta. Takto jsme si představili tuto profesi. Děti si na průvodce a průvodkyně zahrají, ale nejdříve se musejí na svou roli připravit.

Na výměnný pobyt čekáte žáky z německé školy, kde se vyučuje i čeština. Úkolem dětí bude provést je po městě, u kterého si minule vypracovali koláž. Mají za úkol, seznámit žáky s historií i současností města. Pro svůj „výklad“ si připraví poznámky. Jako průvodci nebudou své poznámky číst, ale budou podle nich hovořit vlastními slovy. Do „výkladu“ se zapojí každý člen skupiny. Každá skupina pracuje u stolu. Debatují a rozhodují, jaké informace k danému městu použijí. Doplňují nebo dopisují svou koláž.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, řešení problémů, komunikace, rozvíjení přátelských vztahů, sociální.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, rozvíjení vědomostí, soutěživosti a kreativity.

Procházka městem

45 minut – Pomůcky: koláž, poznámky

Z vnitřních prostor školního klubu se přesuneme ven, na školní zahradu. Zde si sedneme pod strom, kde jsou umístěné lavičky a stůl. Každá skupina představí, ukáže jaký je průvodce a povídá o svém městě, památkách či osobnostech, které si připravilo. Ve skupině se žáci postupně vystřídají. A tak každý představí část svého projektu. Poté se ostatní ptají na podrobnosti, uvádějí námítky nebo doplňují vlastními poznatky k danému tématu. Nakonec se ve skupině dohodnou, které město a příprava průvodců se jim nejvíce líbila. Napíší to na papírek a odevzdají pedagogovi.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, komunikaci, rozvíjení přátelských vztahů, hledání informací a kde je najít.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, rozvíjení vědomostí a soutěživosti.

2.2.3 3. den – Novinářem na jeden den

Sraz dětí ve školním klub a seznámení s programem

15 minut - Sraz dětí ve školním klubu. Všichni si sednou na koberec a budou seznámeni s odpoledním programem. Motivací budou aktivity a odměna, které na žáky čekají.

Lov z klobouku

Pomůcky: klobouk, kartičky s názvy měst.

Děti se rozdělí do skupinek po třech, bude tedy pět skupinek. Poté vždy jeden ze skupiny vylosuje kartičku s městem. Ke kterému budou následovat další úkoly a aktivity.

Hra na novináře

60 minut – Pomůcky: knihy, časopisy, informační prospekty, pohledy, internet, papír, čtvrtky, psací potřeby, lepidlo, izolepa, děrovačka, provázek.

Novinář či žurnalista je člověk pracující v žurnalistice. Jeho povoláním je sbírání, ověřování a šíření informací. Označení novinář bylo původně používáno pro člověka píšícího do novin, ale postupně se rozšířilo i na lidi publikující v rozhlase, televizi či na internetu. Tak takto mi děti popsaly profesi novináře. Každá skupina dostala za úkol, vytvořit informační prospekt, noviny či časopis k vylosovanému městu. Nejdříve si musí určit šéfredaktora, který povede svůj tým. Ten rozdělí práci a bude dohlížet na vytvoření daného zadání. Skupiny pracují u stolu nebo na koberci. Debatují, rozhodují a píší dané články k městu, památce nebo k významné osobnosti. Poté šéfredaktor vyslechne návrhy a připomínky novinářů jak bude časopis, noviny či informační prospekt ve výsledku vypadat. Všichni ve skupině se musí snažit domluvit a udělat svůj návrh co nejlépe.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, komunikaci, rozvíjení přátelských vztahů, hledání informací a kde je najít, soutěživost, kreativitu.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, rozvíjení vědomostí a soutěživosti.

Recenze tisku

45 minut. Pomůcky: vytvořený tisk

Každý šéfredaktor představí své novináře a dílo, které vytvořili. Poté se rozpovídají, co tisk obsahuje. Každý řekne, proč se rozhodl dát svůj článek, obrázek do tisku a co se jim na tom zdálo zajímavé. Čtenáři se svými recenzemi, dávají otázky a připomínky danému týmu. Můžou vyjádřit jak kladné recenze, tak záporné. Po představení všech skupin, si každý prohlédne jednotlivé výtvary. Nakonec se každá skupina rozhodne, který výtvar se jim líbí nejvíce. Napíše se vítěz na kousek papíru a popíše, proč dali hlas právě tomuto tisku. Odevzdají papírek pedagogovi.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, komunikaci, rozvíjení přátelských vztahů, hledání informací a kde je najít, soutěživost, kreativitu.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, rozvíjení vědomostí a soutěživosti.

2.2.4 4. den – Umělci a návrháři

Sraz dětí ve školním klub a seznámení s programem

15 minut - Sraz dětí ve školním klubu. Všichni si sednou na koberec a budou seznámeni s odpoledním programem. Motivací budou aktivity a odměna, které na žáky čekají.

Lov z klobouku

Pomůcky: klobouk, kartičky s názvy měst.

Děti se rozdělí do skupinek po třech, bude tedy pět skupinek. Poté vždy jeden ze skupiny vylosuje kartičku s městem. Ke kterému budou následovat další úkoly a aktivity.

Umělci a jejich dílo

45 minut – Pomůcky: čtvrtky, noviny, časopisy, psací potřeby, lepidlo, tavná pistole, náplně, izolepa.

Děti dostávají volnou ruku a mají vytvořit umělecké dílo. Mohou tvořit jako skupina nebo každý za sebe. Záleží na domluvě, na které se domluví. Jejich úkol zní: vytvořte k danému městu umělecké dílo, které by ho charakterizovalo. Je na jejich uvážení a domluvě, zda vytvoří, např. obrázek, maketu, suvenýr, znak města. Je na jejich fantazii a zjištění, co je na daném městě zajímavé. Hranice fantazie a kreativity se meze nekladou. Tuto činnost žáci tvoří u stolu. Kompetence, které se rozvíjí: učení, komunikaci, rozvíjení přátelských vztahů, hledání informací a kde je najít, soutěživost, kreativitu.

Cíl: rozvíjení komunikace, spolupráce ve skupině, vědomostí a kreativity.

Vernisáž

30 minut – Pomůcky: vytvořené dílo či díla

Každý představí svůj výtvar, který vytvořil, nebo vytvořili. Děti nám řeknou, jakou památku umělecky vytvořily a proč si to zvolily. Poté si vytvoříme na zemi koláž. Každý své dílo vystaví abychom, si je mohli prohlédnout. Nakonec každá skupina napíše na papírek, které dílo se jim nejvíce líbilo.

Pracovní list

45 minut – Pomůcky: pracovní list, psací potřeby

Děti si sednou ke stolům a pracují na svých pracovních listech. Pracovní list je rozdělený na otázky a rébusy, které se týkají České republiky. Pokud tento list dokončí dříve než je daný limit, sednou si na koberec a mají volnou zábavu. Buď si povídají, diskutují, listují v knihách a časopisech. Poté co mají všechny děti dopsáno a odevzdáno, si všichni sedneme na koberec a řekneme si, jak měl test vypadat.

Kompetence, které se rozvíjí: učení, řešení problémů.

Cíl: uplatnění vědomostí a rozvoj vědomostí.

Zhodnocení projektu

15 minut – Pomůcky: klobouk s odměnou pro vítěze, vypracovaný papír s výsledky.

Následuje diskuze. Jak se jim projekt „Máme rádi Česko“ líbil. Děti mohou hodnotit a navrhnou, co by udělaly jinak, jaké hry by zařadily. Požádali jsme je, aby oznámkovaly projekt.

Hodnocení můžou napsat na kousek papíru nebo hodnotit ústně známkami jak ve škole. Na závěr diskuze vyhodnotíme vítěznou skupinu a odměníme jí. Samozřejmě odměnu získají i ostatní ve formě bonbonů.

Kompetence, které se rozvíjí: komunikace, soutěživost, rozvíjení přátelských vztahů

Cíl: sociální

3 Závěr a zhodnocení pedagogického projektu

Vzhledem uzavření škol v důsledku epidemie se projekt ve školním klubu nekonal a proto, se nemohl zrealizovat. Vycházíme a vyvozujeme tedy jen z hypotetické realizace projektu. V případě realizování projektu je nutné domluvit se s hlavní vychovatelkou, zda nám poskytne finanční podporu na odměny. Pokud by se tak nestalo, odměny bychom museli hradit z vlastních zdrojů. Nebo vymyslet náhradní odměnu, která by nebyla závislá na financích např. vytvoření medailí, diplomů. Tím, že se všechny aktivity mohou konat ve vnitřních prostorách, nejsme závislí na rozmarech počasí. Záleží jen na nás a na domluvě, zda se budou konat uvnitř nebo venku. Musíme zohlednit počet dětí, kterých může být více nebo méně. Tím budeme muset děti rozdělit do méně nebo více skupin. Je velmi pravděpodobné, že některé děti nebudou k sobě ohleduplné, nebudou je aktivity, hry bavit. Může tedy dojít k tomu, že se časový harmonogram nebude shodovat s daným plánem. Některé skupiny jsou tedy rychlejší, jiné pomalejší. Jsou aktivity, které děti zaujmou a bude nutné jim věnovat více času a umožnit tak dětem prostor k dokončení, aby se naplnil cíl, který jsme si určili.

Nebo naopak, některá činnost je nezaujme vůbec. Snažíme se děti zaujmout. Když surfují na internetu a vyhledávají informace, snažíme se jim vtipně a zajímavě povídat, co by mohly hledat. Například některá města a památky jsou spjata se strašidelnými příběhy a pověstmi. Před každou aktivitou by měla být jasně daná pravidla a vysvětleno co budou dělat za aktivitu, činnost nebo hru. Některé z dětí nemusí spolupracovat se skupinou. Snažíme se ho vtáhnout do skupiny. Dáme mu například cíl, který je k danému tématu. Tento cíl může být „najdi a vymysli, co můžeš změnit ve městě, pokud by to byla počítačová hra“.

Vzhledem k tomu, že dětem bude nabídnuta spousta materiálu, podmětů, aktivit, rozvoj kreativity a poznatky ke kooperaci, komunikaci, měl by být daný cíl naplněn. Jsem přesvědčena a považuji za mimořádně důležité, aby děti měly vztah ke své vlasti a aby znaly nejdůležitější informace o ní. Samozřejmě si přeji, aby kreativně využívaly svůj volný čas a měly kladný vztah k naší republice. Je to naše země, ve které žijeme a měli bychom o ní vědět co nejvíce.

Použité informační zdroje:

FISHER, R., 2011. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0043-7.

HUNTEROVA, M., 1999. *Účinné vyučování v kostce*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-220-3.

KASÍKOVÁ, H., 2005. *Učíme (se) spolupráci spoluprací*. Kladno: AISIS. ISBN 80-239-4668-4.

KASÍKOVÁ, H., 1997. *Kooperativní učení, Kooperativní škola*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-167-3.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D., 2006. *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1284-0.

MUSIL, R., 2015. *Pedagogika pro střední pedagogické školy*. Praha: Informatorium. ISBN 978-80-7333-107-8.

PRŮCHA, J., 2017. *Moderní pedagogika*. 6. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7.

SPILKOVÁ, V., A KOLEKTIV., 2005. *Proměny primárního vzdělávání v ČR*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-942-9.

VÁGNEROVÁ, M., 2008. *Vývojová psychologie pro obor speciální pedagogika – vychovatelství*. Liberec: Technická univerzita v Liberci. ISBN 978-80-7372-306-4.

Přílohy

PRACOVNÍ LIST

1. Připoj, co k sobě patří.

Jablonec n. Nisou	Žatec	Most	Děčín	Teplice
-------------------	-------	------	-------	---------

CHMEL	LÁZNĚ	BIŽUTERIE	PŘÍSTAV	UHLÍ
-------	-------	-----------	---------	------

2. Vylušti křížovku.

1. sladký pardubický ...

2. město západně od Prahy

3. obec zničená nacisty

4. Dvůr Králové nad...

5. město jižně od Pardubic

6. pravý přítok Vltavy

7. obyvatel Prahy

K				N	
				C	
CH			D		M
S					

Tajenka: Řeka _____ se v Plzni stéká s dalšími a pokračuje dále jako Berounka.

3. Hrajeme známou hru ANO – NE.

Myslím si název řeky, která protéká Českomoravskou vrchovinou.

Pramení v oblasti žďárských vrchů? **ANO**

Vlívá se do Labe? **NE**

Stéká směrem na Moravu? **NE**

Protéká Žďárem n. Sázavou? **ANO**

Je to řeka _____.

4. Napiš aspoň 3 řeky severních Čech.

Nápověda: Vyluštěte rébus.

NISALABEOHŘEBÍLINAPLOUČNICENECHRANICEJEZERA

5. Kterému městu se říká MĚSTO POHÁDEK.

6. Co je to za místo a jaká pohádka ho proslavila.

7. Škrtni vždy jedno slovo, které do řádků nepatří. Napiš proč.

a) Sázava, Smrk, Lysá Hora, Praděd, Ještěd _____

b) Jeseníky, Švihov, Beskydy, Český les, Brdy _____

c) Lednice, Telč, Sychrov, Bezděz, Hluboká _____

d) Morava, Dyje, Berounka, Jizera, Slapy _____

8. Původně sídlo Přemyslovců, sídlo knížat a českých králů. Od vzniku Československé republiky sídlo prezidentů. Do jeho areálu patří i Chrám svatého Víta. Je to významná kulturní a historická památka. Jsou zde uchovávány české korunovační klenoty. Napiš název sídla.

9. Ke kterému městu se pojí následující fotografie?

10. Napiš místo, město či památku co jsi naposledy navštívil v České republice.